

آسیب شناسی نوجوان در خانواده

نویسندگان

سارا سلیمانی

ریحانه اکرمی حصارفر

www.ketab.ir

سرشناسه	:	سلیمانی، سارا، ۱۳۷۱-
عنوان و نام پدیدآور	:	آسیب شناسی نوجوان در خانواده/نویسندگان سارا سلیمانی، ریحانه اکرمی حصارفر.
مشخصات نشر	:	کرج: موسسه نشر سیمرغ آسمان آذرگان، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۵۱ ص.
شابک	:	978-622-282-263-7
وضعیت فهرست نویسی	:	فبا
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	نوجوانان -- ایران -- روان شناسی
موضوع	:	Adolescent psychology -- Iran
موضوع	:	نوجوانان -- ایران -- روان شناسی -- نمونه پژوهی
موضوع	:	Adolescent psychology -- Iran -- Case studies
شناسه افزوده	:	اکرمی حصارفر، ریحانه، ۱۳۷۱-
رده بندی کنگره	:	HQ۷۹۹
رده بندی دیویی	:	۳۰۵/۲۴۲۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۷۶۶۹۱۲۰

آسیب شناسی نوجوان در خانواده

نویسندگان: سارا سلیمانی، ریحانه اکرمی حصارفر

موسسه نشر سیمرغ آسمان آذرگان

نویسندگان: سارا سلیمانی، ریحانه اکرمی حصارفر

چاپ و لیتوگرافی: چاپ بارمیدا

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۳۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۸۲-۲۶۳-۷

آدرس: کرج، جاده ملارد، گلستان ۴۳، ساختمان دیبا، واحد ۲۹ - کد پستی: ۳۱۶۶۹۳۶۸۶۹

فهرست

۷	مقدمه
۹	عزت نفس
۱۰	نحوه شکل گیری عزت نفس
۱۱	تاب آوری
۱۵	افسردگی
۱۷	همه گیر شناسی افسردگی
۱۸	جنس
۱۸	سن
۱۹	اضطراب
۲۲	پایگاه اجتماعی - اقتصادی
۲۳	ریشه شناسی و تعریف پایگاه اجتماعی
۲۴	نظریه سلسله مراتب نیازهای مازلو
۲۷	ویژگی نیازها
۲۸	نیازهای فیزیولوژیکی
۲۸	نیازهای ایمنی
۳۰	نیازهای تعلق پذیری و محبت
۳۰	نیازهای احترام
۳۱	نیاز به خود شکوفایی
۳۲	نیازهای شناختی
۳۴	بررسی افراد خود شکوفا
۳۴	فراتر انگیزش
۳۵	ویژگی افراد خود شکوفا
۳۵	درک روشن و کار آمد از واقعیت
۳۶	پذیرش خود، دیگران و طبیعت

مقدمه

افراد در سن نوجوانی در می یابند که بین آنچه فکر و احساس می کنند و نحوه ای که رفتار می کنند، تفاوت وجود دارد. آنها با بکارگیری مهارت های عقلانی، از ویژگی های شخصی خود انتقاد می کنند، خودشان را با دیگران مقایسه می کنند (برک، ۲۰۰۱).

نوجوانان در بستر جایگاهی که از لحاظ مالی دارند، با برداشت هایی از خود، خصایصی که در نتیجه نیازها حاصل می شود، ارزش هایی که از طرف دیگران دریافت می کنند و همانند سازی با دیگران حاصل می شود. شخصیت آنها به لحاظ پایگاه اقتصادی، ارزش های خانواده متفاوت است و این تفاوت ها باعث می شود ویژگی های نوجوانان، و توالی رشد آنها متفاوت شود. (احمدی، ۱۳۷۴)

عوامل متعددی در شکل گیری شخصیت نوجوانان نقش دارند، عواملی مانند خانواده، مدرسه، محل زندگی، نهادهای اجتماعی - مذهبی، رسانه ها، بستر فرهنگی، مقطع تاریخی، و در نهایت عامل بسیار مهمی به نام پایگاه اقتصادی. اینکه کدام یک از این عوامل، تاثیر بیشتر و ارتباط بیشتری با شکل گیری شخصیت دارد، یکی از مسایل پیچیده در علوم رفتاری است. (شیلدز، ۱۹۹۵)

بولمن، ۱۹۹۴ در مورد رشد شخصیت و عزت نفس نوجوانان نشان داد که بین عزت نفس و شخصیت رابطه ی معناداری وجود دارد. این ارتباط در پژوهش های مختلفی (بولیستری، ۱۹۹۵، مارسیا، ۱۹۹۱، رحیمی نژاد، ۲۰۰۱) مورد تایید قرار گرفته است.

یک پژوهش که روزنبرگ (۱۹۸۸) انجام داده نشان داده است که نوجوانانی که به گروه یا منزلت اجتماعی - اقتصادی ایشان احترام گذاشته می شود مشکلات عزت نفس کمتری دارند. در این راستا سوارس (۱۹۷۲) با مقایسه نوجوانان فقیر و ثروتمند دریافتند که بین نوجوان های محیط های فقیر و غنی از نظر خود پنداره، تفاوت اندکی وجود دارد. پژوهش ها، حاکی از آن است که

سبک شخصیت با پایگاه اقتصادی همبستگی دارد (قربانی، ۱۳۸۵، کیزتان، ۱۳۸۰، قاراخانی، ۱۳۸۵).

در نظریه انسان گرایی، ابراهام مزلو به این نکته اشاره می کند پایگاه اقتصادی افراد در تسریع تکامل آنها نقش موثری دارد و هم چنین اولین پایه رشد افراد بر طرف شدن نیاز های رده اول یعنی همان نیازهای اقتصادی می باشد. مزلو در پی رویکرد خویش بیان می کند که افرادی که در سطح نیاز طبقه اول خویش هستند نمی توانند به مراتب بالاتر راه یابند. مرحله اول نیازهای فرد اشاره به نیازهایی دارد که برای بقای فرد لازم و ضروری می باشد. با توجه به رویکرد مزلو افراد تا زمانی که درصدد رفع نیازهای خود برای بقای زندگی هستند به سختی می توانند به نیازهای بالاتر خود بیاندیشند. (شولتز، ۲۰۰۸) در پی این رویکردها بر آن شدیم که تاثیر پایگاه اقتصادی را در میان ویژگی های روانشناختی بسنجیم و دریابیم که آیا بین طبقه اقتصادی - اجتماعی افراد و سلامت روان آنها رابطه ای وجود دارد؟ آیا در اضطراب، استرس، افسردگی، عزت نفس و تاب آوری کسانی که دارای طبقه اقتصادی - اجتماعی بالا هستند و کسانی که طبقه اقتصادی - اجتماعی پایینی دارند تفاوت معنا دار وجود دارد؟

در پی پاسخ به سوال های به وجود آمده با پژوهش های مشابه مواجه شدیم از جمله پژوهش نجاریور استادی که در سال ۱۳۸۷ انجام شد. این پژوهش پیرامون رابطه جو عاطفی خانواده، خودپنداره، عزت نفس، و پایگاه اقتصادی اجتماعی بر روی ۱۵۶ جوان شهرستان اسلامشهر انجام شد مشخص گردید که افراد دارای جو عاطفی خانوادگی مساعد، خود پنداره مثبت، عزت نفس بالا و پایگاه اقتصادی - اجتماعی بالایی داشته و از نظر شکل گیری شخصیت مانند سایرین هستند.

این پژوهش و بسیاری از پژوهش های مشابه ما را بر آن داشت که پیرامون پایگاه اقتصادی - اجتماعی خانواده دانش آموزان و ویژگی های روان شناختی

دانش آموزان به پژوهش پردازیم و برای سوال های مطرح شده پاسخی بیاییم

ما در این کتاب به رابطه میان پایگاه اقتصادی - اجتماعی و ویژگی های روان شناختی از جمله عزت نفس ، افسردگی ، استرس ، اضطراب و تاب آوری می پردازیم

عزت نفس

طبق تعریف کوپر اسمیت (۱۹۶۷) عزت نفس عبارت است از بازخوردهای ارزیابی کننده ای که فرد نسبت به خود دارد که حوزه ای از باور های فرد پیرامون ارزشمندی خود است و این تجربه ی ذهنی است که موجب افتراق گزارشهای کلامی و رفتاری اشکار افراد از یکدیگر است. لذا باورها در مورد خود بسیار حایز اهمیت است.

عزت نفس عقیده ای است که فرد درباره مجموعه توانایی ها ویژگی ها و شایستگی های خود دارد (دادستان، ۱۳۷۳)

عزت نفس از جمله سازه های روانشناختی است که در چند دهه اخیر مورد توجه بسیاری از روانشناسان و پژوهشگران قرار گرفته است. اهمیت عزت نفس برای کسانی که با نوجوانان سروکار دارند امری روشن است. بطور کلی ارزیابی هایی که فرد از خود می کند عزت نفس او را شکل می دهد. همچنین عزت نفس درجه تصویب، تائید ، پذیرش و ارزشمندی است که فرد نسبت به خود احساس می کند. عزت نفس از خود پنداره متفاوت است ، خود پنداره، عبارت است از مجموعه ویژگی هایی که فرد برای توصیف خویش بکار می برد . عزت نفس عبارت است از ارزشی که اطلاعات درون خود پنداره برای فرد دارد و از اعتقادات فرد در مورد تمام صفات و ویژگیهایی که در او هست ناشی میشود.

از دیدگاه مازلو عزت نفس عبارت است از احساس شایستگی، توانمندی، اطمینان استقلال و آزادی، چنانچه عزت نفسی توسط احساسات فرد ارضا گردد